

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาของปัญหาและปัญหา

ปัจจุบันสังคมมนุษย์ได้ก้าวสู่การปฏิวัติครั้งสำคัญอีกครั้งหนึ่งในประวัติศาสตร์ คือการก้าวสู่ยุค “โลกาภิวัตน์” (Globalization) เป็นยุคแห่งสารสนเทศ และการแข่งขัน อันมีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ในทุกด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสภาวะปัจจุบัน มีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยที่มุ่งไปสู่สังคมนานาชาติ โดยเน้นการค้า การบริโภคและการดำรงชีวิตตามวัฒนธรรมตะวันตก การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ก่อให้เกิดความผันผวนและความสับสนในวิถีชีวิต และการเปลี่ยนแปลงค่านิยมของคนไทยเป็นอย่างมาก การมุ่งเน้นการแข่งขัน การเอาชนะและช่วงชิงผลประโยชน์ ทำให้คนในสังคมเกิดความแตกแยกแตกต่างและโดดเดี่ยว ดังนั้นบุคคลและสังคมจำเป็นต้องมีปัญญาที่จะเรียนรู้ เข้าใจ สามารถวิเคราะห์วิจารณ์เพื่อให้เกิดความรู้ ความคิดและค่านิยมที่เหมาะสมถูกต้อง ทันสมัย (ไพฑูริย์ สีนลรัตน์, 2549: 48)

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคมดังกล่าวจึงมีผลกระทบต่อวิถีชีวิตที่ทำให้เกิดปัญหาและความไม่ลงตัวในสังคม การสร้างระบบระเบียบที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไปสมคูลกับจำนวนของปัญญาชนที่ถูกผลิตจากแหล่งการเรียนรู้และสถาบันต่างๆ ที่มีจำนวนมากขึ้นเรื่อยๆ คือตัวชี้วัดความเจริญของสังคมในแง่วิทยาการ การสร้างงาน หรือการเดินสู่สังคมอย่างผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรมและจริยธรรมอย่างแท้จริง

ดังกล่าวนี้ทำให้สังคมต้องย้อนกลับมาดูแนวทางการสร้างคนที่แต่ละสถาบันต่างอวดอ้างสรรพคุณในการผลิตบัณฑิตออกสู่สังคมมีคุณภาพมากน้อยแค่ไหน เป็นจริงและพิสูจน์ได้หรือไม่ นี่คือขบวนการขับเคลื่อนที่ชัดเจนที่สุดในการที่จะสามารถตรวจสอบจากสถานศึกษา โดยผ่านการปฏิรูปการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ

การจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาที่มุ่งเน้นในการผลิตบัณฑิตให้มีความเป็นเลิศทางวิชาการ เป็นผู้ที่มีความสามารถทางวิชาชีพที่มากขึ้น มีคุณภาพและประสิทธิภาพ ตรงตามความต้องการของสังคมนั้น มีปัจจัยอยู่หลายประการ ได้แก่ วิธีการสอน หลักสูตร ประสิทธิภาพของอาจารย์ กิจกรรมการเรียนการสอน และองค์ประกอบอื่น ๆ (ลำพอง บุญช่วย, 2530 อ้างถึงในอาภรณ์ ใจเที่ยง, 2553 : 5) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการเรียนการสอนไว้ 7 ประการ ได้แก่ ครูผู้สอน ผู้เรียน หลักสูตร วิธีสอน วัตถุประสงค์ของการสอน สื่อการสอนและการประเมินผล

มหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษามีหน้าที่สอนและถ่ายทอดความรู้ให้แก่เยาวชนและผู้เรียน พร้อมทั้งทำหน้าที่รวบรวม สังเคราะห์ วิเคราะห์ สร้างและเผยแพร่ “ความรู้” ผ่านกระบวนการศึกษาวิจัยโลกในอดีต สิ่งที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และสิ่งที่อาจเกิดขึ้นใน

อนาคต ผลที่สังคมควรได้รับจากมหาวิทยาลัยคือ “บัณฑิต” ที่มีความรู้ สามารถเข้าสู่ชีวิตการทำงาน เป็นพลเมืองที่ได้รับการขัดเกลาทางสังคมและวัฒนธรรมมาเป็นอย่างดี ส่วนความรู้และองค์ความรู้ ที่เป็นผลิตผลของมหาวิทยาลัย นอกจากจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ทางเศรษฐกิจแล้ว ยังจะต้องช่วยนำพาสังคมไปสู่ความเป็นอารยประเทศอย่างยั่งยืนอีกด้วย (กรอบ แผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551 – 2565), 2551:1)

จากสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงและปัจจัยเสี่ยงในอนาคตที่คาดว่าจะเป็ นอุปสรรคสำคัญในการพัฒนาคนคือ การไม่ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางในการ ดำเนินชีวิต สำหรับหลักการพื้นฐานสำคัญที่คนไทยคือต้องมีความรู้ ใฝ่เรียนรู้ ตัดสินใจด้วยความ ระมัดระวัง มีสำนึกในศีลธรรมและจริยธรรม ดำเนินชีวิตด้วยความเพียร อดทน มีสติใช้ปัญญา จะ นำไปสู่ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลง สามารถดำเนินชีวิตอย่างสมดุลทุกด้าน จึงจำเป็นต้องสร้างภูมิคุ้มกันให้คนและสังคมไทย ใน ประเด็นสำคัญ ดังนี้ (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11, ม.ป.ป. : 43)

1) คนไทยมีการเรียนรู้ตลอดชีวิต ให้มีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องทั้งในเรื่อง การศึกษา ทักษะการทำงาน และการดำเนินชีวิต เพื่อเป็นภูมิคุ้มกันสำคัญในการดำรงชีวิตและ ปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคศตวรรษที่ 21

2) คนไทยตระหนักถึงคุณค่าวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย สร้างจิตสำนึก ที่ดี มีค่านิยมที่พึงประสงค์อยู่ร่วมกันด้วยความรัก ความสามัคคี เป็นอันหนึ่งใจเดียวกัน บนความ แตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรม เพื่อเป็นฐานในการก้าวไปสู่สังคมที่มีความใส่ใจและแบ่งปันต่อ ผู้อื่น ตลอดจนนำไปสู่การสร้างและพัฒนานวัตกรรมและผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมที่เชื่อมต่อกับ เศรษฐกิจสร้างสรรค์ของประเทศในอนาคต

3) สถาบันทางสังคมมีความเข้มแข็ง ทำหน้าที่และบทบาทของตนเองได้ อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ทั้งสถาบันครอบครัว สถาบันศาสนา สถาบันการศึกษา และชุมชนให้เป็นสถาบันหลักในการพัฒนาความรู้ ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 34 กำหนดให้คณะกรรมการการอุดมศึกษาจัดทำมาตรฐานการอุดมศึกษาให้ สอดคล้องกับความต้องการตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสอดคล้องกับ มาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยคำนึงถึงความเป็นอิสระ และความเป็นเลิศทางวิชาการของ สถาบันอุดมศึกษา และได้มีการจัดทำและประกาศใช้ไว้ว่า มาตรฐานการอุดมศึกษาประกอบด้วย มาตรฐาน 3 ด้าน 12 ตัวบ่งชี้ และมาตรฐานด้านการผลิตบัณฑิตนั้นคือบัณฑิตระดับอุดมศึกษาเป็นผู้ ที่มีความรู้ มีคุณธรรมจริยธรรม มีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง สามารถประยุกต์ใช้

ความรู้เพื่อการดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุขทั้งร่างกายและจิตใจ มีความสำนึกและความรับผิดชอบในฐานะพลเมืองและพลโลกโดยมีตัวบ่งชี้ดังนี้

1) บัณฑิตมีความรู้ ความเชี่ยวชาญในศาสตร์ของตน สามารถเรียนรู้ สร้าง และประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อพัฒนาตนเอง สามารถปฏิบัติงานและสร้างงานเพื่อพัฒนาสังคมให้สามารถแข่งขันได้ในระดับสากล

2) บัณฑิตมีจิตสำนึก ดำรงชีวิต และปฏิบัติหน้าที่ตามความรับผิดชอบ โดยยึดหลักคุณธรรมและจริยธรรม

3) บัณฑิตมีสุขภาพดีทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ มีการดูแล เอาใจใส่ รักษาสุขภาพของตนเองอย่างถูกต้องเหมาะสม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2549: 2)

อย่างไรก็ตามจากการวิเคราะห์การดำเนินการของแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 8 นั้นพบว่ามีปัญหาและอุปสรรคหลายประการที่ยังไม่สามารถบรรลุเป้าหมายได้ ทั้งนี้เนื่องจากการจัดอุดมศึกษาของประเทศไทยประสบกับวิกฤติที่สำคัญอยู่ 7 ประการคือ (ไพฑูริย์ สีนลารัตน์, 2542: 95 - 99) 1) วิกฤติทางความคิด โดยสถาบันอุดมศึกษาไม่ส่งเสริมและสร้างความคิดที่ถูกต้องเหมาะสม ความคิด วิเคราะห์วิจารณ์ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และความคิดในการแก้ปัญหาอย่างชาญฉลาดให้กับบัณฑิต อุดมศึกษาเน้นตัวสาระทักษะการทำตามและเน้นความสำเร็จของคะแนนมากกว่ากระบวนการทางปัญญา ซึ่งควรเป็นฐานเนื้อแท้ของอุดมศึกษา 2) วิกฤติของความรู้ คือรับความรู้จากต่างประเทศ โดยขาดการพัฒนา สร้างสรรค์องค์ความรู้บนพื้นฐานของสังคมไทย 3) วิกฤติทางสังคม สถาบันอุดมศึกษาไทยโดยเฉพาะมหาวิทยาลัยสร้างความแปลกแยก เห็นห่างจากสังคม ทำให้บัณฑิตและบัณฑิตใส่ใจในปัญหาของสังคมน้อย ขาดสำนึกทางสังคม การสร้างสรรค์สังคมจึงไม่เกิดขึ้นอย่างเพียงพอ 4) วิกฤติทางคุณภาพ คือระบบและกระบวนการที่จะดูแลในเรื่องคุณภาพของอุดมศึกษาในประเทศไทยยังล้าสมัย ให้ความเชื่อใจกับความสามารถของอาจารย์แต่เพียงประการเดียว ขาดมาตรฐานที่เหมาะสมกับบริบทและวัฒนธรรมของชาติที่มีคุณค่าเท่าเทียมกับนานาชาติ 5) วิกฤติทางการบริหาร เพราะกิจการอุดมศึกษามีการขยายตัวอย่างกว้างขวางจนทำให้การจัดการเกี่ยวกับอุดมศึกษาไม่สามารถดำเนินไปตามสามัญสำนึก ความรู้สึก และความชอบของผู้บริหาร การอุดมศึกษาในอนาคตต้องการความเข้าใจในสาระและกิจกรรมของอุดมศึกษา ต้องการความรู้และวิธีการในการบริหาร ต้องการระบบและกระบวนการ 6) วิกฤติทางทรัพยากรและการเงิน มีความขาดแคลนทรัพยากรบุคคลทั้งในด้านคุณภาพและปริมาณอย่างต่อเนื่องและยาวนาน นอกจากนี้ในด้านการเงิน รัฐยังไม่สามารถทุ่มเทให้แก่การศึกษาได้อย่างจริงจัง 7) วิกฤติทางสิทธิและความเสมอภาค อุดมศึกษาไทยให้คุณประโยชน์แก่คนส่วนน้อยบางกลุ่ม รับใช้และสนองตอบต่อผู้มีโอกาสมากกว่าจากปัญหาต่างๆ

ในช่วงต้นทำให้อุดมศึกษาไทยจึงควรเปลี่ยนภาพใหม่บางประการเพื่อให้เหมาะสมกับกระแสนานาชาติ และกระแสนระดับชาติ

แหล่นี่คือมุมมองปัญหาที่สถาบันอุดมศึกษาต่างๆประสบอยู่และเป็นอุปสรรคในการผลิตทรัพยากรมนุษย์ที่มีศักยภาพและมีคุณภาพได้ สำหรับปัญหาที่เกิดขึ้นพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน ผู้วิจัยจึงพยายามตีกรอบปัญหาที่เป็นผลพวงของการจัดการเรียนการสอนที่ไม่ได้เน้นคุณธรรมและจริยธรรมอย่างแท้จริงเพราะการสร้างสังคมสันติสุขมันไม่ได้หมายถึงการผลิตคนเก่งออกสู่สังคมเพียงอย่างเดียวแต่มันคือการสร้างคนให้สามารถปรับเปลี่ยนสังคมให้เดินอยู่บนความก้าวหน้าที่ทันสมัยอย่างมีคุณธรรมควบคู่ไปด้วย

ปัญหาของการแข่งขันเพื่อต่อสู้กับกระแสสังคมที่พัฒนาไปอย่างรวดเร็วนี้จึงเกิดขึ้นกับทุกวงการไม่ได้เฉพาะสถานศึกษาเพียงอย่างเดียว ทำให้การแก้ปัญหามีสีสันขึ้นซึ่งสะท้อนความแตกต่างในการแก้ไขปัญหาสังคมไทยที่แตกต่างกันออกไป

ดังกล่าวนี้จึงนำเสนอมหาวิทยาลัยอิสลามยะลาซึ่งเป็นอุทยานในการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้โดยมีเป้าหมายในการผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถสู่สังคมแห่งคุณธรรมที่จะต้องสร้างสรรค์และเป็นตัวขับเคลื่อนให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมที่สุด เป็นสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่สอนอิสลามศึกษาแห่งแรกในประเทศไทยสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยในอดีตและปัจจุบันสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษาในคณะอิสลามศึกษาและสาขาวิชาชีพมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษามีหน้าที่สอนและถ่ายทอดความรู้ให้แก่เยาวชนและผู้เรียน พร้อมทั้งทำหน้าที่รวบรวม สังเคราะห์ วิเคราะห์ สร้างและเผยแพร่ “ความรู้” ผ่านกระบวนการศึกษาวิจัยโลกในอดีต สิ่งที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และสิ่งที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต ผลที่สังคมควรได้รับจากมหาวิทยาลัยคือ “บัณฑิต” ที่มีความรู้ สามารถเข้าสู่ชีวิตการทำงาน เป็นพลเมืองที่ได้รับการขัดเกลาทางสังคมและวัฒนธรรมมาเป็นอย่างดี ส่วนความรู้และองค์ความรู้ที่เป็นผลิตผลของมหาวิทยาลัย นอกจากจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่งทางเศรษฐกิจแล้ว ยังจะต้องช่วยนำพาสังคมไปสู่ความเป็นอารยประเทศอย่างยั่งยืนอีกด้วย (กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551 – 2565), 2551:1)

จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis) ของมหาวิทยาลัยอิสลามยะลาพบว่า จุดแข็ง (Strengths) ของมหาวิทยาลัยอิสลามยะลา 1)ด้านการเรียนการสอน/ผลิตบัณฑิตเป็นหลักสูตรที่เปิดสอนมีเอกลักษณ์และมีการบูรณาการจุดเด่นของหลักสูตรทุกแขนงวิชาที่มีในสถาบันอุดมศึกษาอิสลามชั้นนำทั่วโลก เน้นคุณธรรมจริยธรรมตามแนวทางอิสลามและสอดคล้องกับความต้องการของสังคม และบัณฑิตมีคุณธรรม จริยธรรม 2)ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมคือ ศิลปวัฒนธรรมของอิสลามเป็นวิถีชีวิต การดำรงอยู่ของมุสลิมในทุกอากัปกิริยา

และมีทุนทางศาสนาและวัฒนธรรมอยู่ในระดับสูง 4)ด้านบุคลากรคือมีความพร้อมในการทำงาน และทุ่มเททำงานด้วยจิตวิญญาณ โดยไม่คำนึงสิ่งจูงใจภายนอก ความหลากหลายของบุคลากรทั้งด้านวิชาการ ภาษา และประสบการณ์ มีความสามัคคีมีค่านิยมที่ร่วมกันมีคุณธรรมจริยธรรม มหาวิทยาลัยได้พัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง และบุคลากรมีความตั้งใจในการทำปฏิบัติงานส่งผลให้มีความพร้อมในการพัฒนา 5)ด้านการบริหารจัดการคือ บริหารจัดการโดยใช้อิสลามวิถี มีวัฒนธรรมความเป็นพี่น้องในองค์กรสูง

สำหรับ โอกาส (Opportunities) ของมหาวิทยาลัยอิสลามยะลา นั้นสามารถสรุปได้ดังนี้คือ 1)ด้านนโยบายของรัฐบาลคือ กระแสปฏิรูปการศึกษา นโยบายของรัฐในการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาสู่ท้องถิ่น ได้รับการสนับสนุนเงินนโยบายจากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา 2)ด้านเศรษฐกิจคือเป็นทางเลือกสำหรับนักศึกษาที่จะเข้าเรียนในสถาบันการศึกษาที่ปลอดระบบดอกเบี้ย 3)ด้านกระแสโลกาภิวัตน์และเทคโนโลยีสารสนเทศคือสามารถใช้เทคโนโลยีสร้างหลักสูตรคู่แฝด เชื่อมโยงสถาบันในเครือข่ายนานาชาติ 4)ด้านภูมิศาสตร์ที่ตั้งคือเป็นศูนย์กลางที่สามารถเชื่อมโยงสู่นานาชาติ สถานที่ตั้งเป็นเมืองประวัติศาสตร์แห่งการเรียนรู้ 5)ด้านสังคมคือ ความคาดหวังของผู้ปกครองที่ต้องการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในสถาบันที่มีความพร้อมทั้งด้านวิชาการและด้านคุณธรรมอยู่ในระดับสูง เป็นสถาบันอุดมศึกษาเอกชนหนึ่งเดียวใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ และเป็นมหาวิทยาลัยอิสลามเอกชนหนึ่งเดียวในประเทศไทย 6)ด้านสังคมนานาชาติคือ สร้างความร่วมมือ เป็นสมาชิกสมาพันธ์มหาวิทยาลัยอิสลามโลก ความเชื่อมั่น ความพร้อมในการสนับสนุนจากองค์กรต่างประเทศทั้งภาครัฐและเอกชน โดยเฉพาะประเทศแถบตะวันออกกลาง

จากข้อเท็จจริงดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยเห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้นและแนวทางแก้ไขในบางส่วนโดยเฉพาะมหาวิทยาลัยอิสลามยะลาที่จะมีส่วนผลักดันในรูปแบบองค์กรที่สามารถผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพได้ระดับหนึ่ง ด้วยสาเหตุนี้เองผู้วิจัยจึงเล็งความจำเป็นที่ต้องมีการศึกษาถึงแนวโน้มการผลิตบัณฑิตของมหาวิทยาลัยอิสลามยะลาในทศวรรษหน้าเพื่อเป็นการตอบสนองความต้องการของชุมชนและการเปลี่ยนแปลงของโลกในปัจจุบันอย่างรวดเร็วและพัฒนาาระบบการบริหารจัดการของมหาวิทยาลัยอิสลาม ในการสร้างองค์กรที่เข้มแข็งสู่การเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มีประสิทธิภาพต่อไป การศึกษาแนวโน้มดังกล่าวได้ใช้เทคนิคการวิจัยแบบเดลฟาย (Delphi Technique) มาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อทราบแนวโน้มในอนาคตอันจะเป็นประโยชน์ในการกำหนดนโยบาย การวางแผน การตัดสินใจ การจัดรูปองค์กรการบริหารที่มีประสิทธิภาพตลอดจนประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในการปรับแผนพัฒนาและเป็นข้อมูลพื้นฐานการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของมหาวิทยาลัยอิสลามยะลาและความมั่นคงในภูมิภาคแห่งนี้ต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและรวบรวมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวโน้มการผลิตบัณฑิตของมหาวิทยาลัยอิสลามยะลาในด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ ด้านนักศึกษา ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอน และด้านการวัดผลและการประเมินผล ในระหว่าง พ.ศ. 2555 – 2564

1.3 ความสำคัญและประโยชน์

1. ได้องค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับแนวโน้มการผลิตบัณฑิตของมหาวิทยาลัยอิสลามยะลาในด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ ด้านนักศึกษา ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอน และด้านการวัดผลและการประเมินผล ในระหว่าง พ.ศ. 2555 – 2564 ทั้งที่เป็นแนวโน้มที่สอดคล้องและไม่สอดคล้องกัน

2. ได้องค์ความรู้ใหม่ที่แสดงภาวะอันไม่พึงประสงค์ที่ผู้เชี่ยวชาญคาดว่า จะเกิดขึ้นในอนาคต ทำให้สามารถนำไปเตรียมตัวป้องกันการเกิดสถานการณ์อันไม่พึงประสงค์ และหากเกิดเหตุการณ์เหล่านั้นจริง คณะผู้บริหารมหาวิทยาลัยอิสลามยะลาสามารถมีแผนการเตรียมการอย่างรอบคอบเพื่อควบคุมความเสียหายและผลกระทบต่อคณะฯ ให้เกิดขึ้นน้อยที่สุด

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาให้ครอบคลุมดังนี้

1. ขอบเขตของเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยายที่มุ่งศึกษาภาพอนาคต ในช่วงสิบปีข้างหน้า ระหว่างพ.ศ. 2555 - 2564 ซึ่งมีขอบเขตเนื้อหาที่จะศึกษาและใช้ในการสร้างแบบสอบถามมีดังนี้

1.1 การผลิตบัณฑิต

1.1.1 หลักสูตร

1.1.2 อาจารย์

1.1.3 นักศึกษา

1.1.4 กิจกรรมการเรียนการสอน

1.1.5 สิ่งสนับสนุนการเรียนการสอน

1.1.6 การวัดผลและการประเมินผล

2. ผู้เชี่ยวชาญ

ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มประชากรเป้าหมายซึ่งหมายถึงผู้เชี่ยวชาญ (Experts)

ตามคุณสมบัติต่อไปนี้

- 2.1 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญระดับสูงคือ อธิการบดี รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ
- 2.2 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญระดับกลาง ประกอบด้วยคณบดี และรองคณบดีของแต่ละคณะ
- 2.3 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญระดับล่าง ประกอบด้วยหัวหน้าสาขาแต่ละคณะ

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีดังนี้

1. แนวโน้ม หมายถึง การเปลี่ยนแปลงซึ่งมีลักษณะต่อเนื่องจากปรากฏการณ์ในอดีตมาสู่ปัจจุบันและคาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต ตามความคาดการณ์ของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญใน 10 ปี ข้างหน้าระหว่างปี พ.ศ. 2555 – 2564

2. การผลิตบัณฑิต หมายถึง กระบวนการผลิตบัณฑิตของมหาวิทยาลัยอิสลามยะลา ซึ่งประกอบด้วย หลักสูตร อาจารย์ นักศึกษา กิจกรรมการเรียนการสอน สิ่งสนับสนุนการเรียนการสอน และการวัดผลและการประเมินผล

2.1 หลักสูตร หมายถึง การกำหนดจุดมุ่งหมายของการศึกษาที่ชัดเจน โดยมีการระบุเนื้อหาสาระการจัดกลุ่ม การกำหนดลำดับของเนื้อหาองค์ความรู้ของวิชาที่จัดเป็นระบบภายใต้กรอบระยะเวลาและการกำหนดทรัพยากรเพื่อสร้างเสริมศักยภาพของนักศึกษาตามหลักสูตรนั้นๆ ในที่นี้หมายถึงหลักสูตรที่มหาวิทยาลัยอิสลามยะลาจัดขึ้น

2.2 อาจารย์ หมายถึง ผู้บริหาร อาจารย์ที่ทำหน้าที่สอนในแต่ละคณะและสาขาวิชา ในมหาวิทยาลัยอิสลามยะลา

2.3 นักศึกษา หมายถึง นิสิตนักศึกษาทุกคณะและสาขาวิชา ซึ่งประกอบด้วยคณะศิลปศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะอิสลามศึกษา คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและคณะศึกษาศาสตร์ในมหาวิทยาลัยอิสลามยะลา

2.4 กิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง การกำหนดการศึกษานอกบทเรียนทั้งด้านก่อให้เกิดความรู้ สันทนาการ การบำเพ็ญประโยชน์ที่มุ่งประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนเต็มตามศักยภาพในมหาวิทยาลัยอิสลามยะลา

2.5 สิ่งสนับสนุนการเรียนการสอน หมายถึง วัสดุ เครื่องมืออุปกรณ์ เทคโนโลยีสารสนเทศ สิ่งที่น่าสนใจประกอบการเรียนการสอนที่สอดคล้องตาม หลักสูตรเพื่อเพิ่มทักษะความรู้แก่นักศึกษาในมหาวิทยาลัยอิสลามยะลา

2.6 การ วัดผล และการ ประเมินผล หมายถึง กระบวนการนำข้อมูลต่างๆมาพิจารณารวมกันแล้วตัดสินใจลงสรุปเพื่อการวินิจฉัยหรือการตีราคา อย่างมีหลักเกณฑ์ของการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยอิสลามยะลา

3. ทศวรรษหน้า หมายถึง ช่วงระยะเวลาปี (พ.ศ. 2555 – 2564)

4. ผู้เชี่ยวชาญ หมายถึง บุคคลที่มีความรู้เกี่ยวกับการผลิตบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยอิสลามยะลา และมีคุณสมบัติดังนี้

4.1 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญระดับสูงคือ อธิการบดี รอง อธิการบดีฝ่ายวิชาการ ณ ปัจจุบัน

4.2 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญระดับกลาง ประกอบด้วยคณบดี และรองคณบดีของแต่ละคณะ ณ ปัจจุบัน

4.3 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญระดับล่าง ประกอบด้วยหัวหน้า สาขาแต่ละคณะ ณ ปัจจุบัน

5. มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา หมายถึง สถาบันการศึกษาเอกชน ระดับอุดมศึกษา อยู่ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

6. เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) หมายถึง วิธีการวิจัยเชิง อนาคตที่เกี่ยวข้องกับเวลา ปริมาณและหรือสถานการณ์ที่จะให้ไป โดยการระดมความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญที่รอบรู้ในเรื่องการผลิตบัณฑิตของมหาวิทยาลัยอิสลามยะลา